

‘Als wij hun wereld niet goed begrijpen, hoe kan het dan andersom?’

Elle Hurkmans is woonbegeleider op de kindergroepen bij Kempenhaeghe en autismspecialist binnen het expertiseteam epilepsie en autisme

Mandy Saes is verpleegkundige op de gedrags- en woongroepen bij Kempenhaeghe en autismspecialist binnen het expertiseteam epilepsie en autisme

Jolanda Boots is coördinator IOP en teamcoach bij SEIN

Melanie Juurlink is verpleegkundige op de volwassenafdeling bij SEIN

Alle vier zijn zij als trainer betrokken bij Leerhuis Epilepsie.

“

Stel je eens voor: je woont in een zorginstelling voor mensen met een verstandelijke beperking. Tijdens je dagbesteding word je opgeschrikt door een epileptische aanval bij jezelf of een medebewoner. Tegelijkertijd word je overvraagd betreffende de activiteit waar je mee bezig bent en ook nog eens afgeleid door allerlei prikkels om je heen. Dat is té veel, toch? Dit is echter dagelijkse realiteit voor sommige bewoners die wonen in een VG-zorginstelling. Hoe kan je hen goed begeleiden als je zelf nooit echt ervaren hebt hoe het is om autisme, epilepsie én een verstandelijke beperking te hebben?

En dus ontwikkelde Leerhuis Epilepsie een workshop waarbij medewerkers in de VG-zorg zelf beleven hoe complex het is om zowel een verstandelijke beperking, als ook epilepsie en autisme te hebben. “Dit aan den lijve ondervinden creëert bewustwording en dit neem je veel beter mee naar de praktijk”, vertelt Mandy Saes. Vorige week nog hoorde ze van deelnemers dat de workshop voor hen heel confronterend was. “Yes, denk ik dan ... dat is de bedoeling! Pas als je je echt kunt verplaatsen in deze cliënt kan je hem of haar goed begeleiden.”

Beleef het onbegrijpelijke

De workshop over het samenspel tussen epilepsie, autisme en een verstandelijke beperking heet niet voor niets ‘Beleef het onbegrijpelijke’. “Dat is namelijk precies wat we doen”, vertelt Elle Hurkmans. “Na een kort stukje theorie – ook afhankelijk van de voorkennis van de deelnemers – gaan we meteen aan de slag met opdrachten waarbij de deelnemers zelf dingen gaan beleven. Dit zorgt echt voor confrontatie van eigen gedrag en aanpak.” “We laten deelnemers opdrachten uitvoeren die niet overeen komen met hun ‘normale’ gedachtegang”, vult Melanie Juurlink aan. “Hierdoor worden ze op het verkeerde been gezet. Je ervaart als deelnemer dat je een bepaald plaatje in je hoofd hebt en zodra dit anders blijkt te zijn raak je in de war, haak je af of raak je buiten je comfortzone. Precies dát willen we bereiken.”

Jolanda Boots: “We zien echt dat het zelf beleven ervoor zorgt dat de opgedane informatie als een spons wordt opgezogen en makkelijker vertaald wordt naar de praktijk. Deelnemers raken gemotiveerd om hun werk anders aan te pakken.” Melanie: “Als medewerkers zich meer bewust zijn van hun eigen handelen en inlevingsvermogen hebben, dan kunnen ze hun cliënten – een kwetsbare doelgroep – veel beter in hun kracht zetten. Vergeet niet dat zij afhankelijk zijn van zorgmedewerkers. Als wij hun wereld niet goed begrijpen, hoe kan het dan andersom?”

Grijs gebied

Elle vertelt dat er tijdens de workshop ook stellingen gepresenteerd worden aan de groep. “Ons doel hiervan is om deelnemers te laten inzien dat je dingen vaak van meerdere kanten kunt belichten. Vaak is het niet zwart of wit, maar hebben we – vooral met deze cliënten – te maken met een grijs gebied. Als voorbeeld: vaak is er de aanname dat cliënten met autisme meer structuurafhankelijk zijn dan persoonsafhankelijk als het gaat om zelfstandigheid. Maar wat als je behalve autisme ook epilepsie hebt? Ben je dan niet juist meer persoonsafhankelijk? Goed om dit soort ‘dilemma’s’ met elkaar te bespreken.”

Samenwerking

De workshop *Beleef het onbegrijpelijke* is ontwikkeld door trainers vanuit SEIN en Kempenhaeghe samen. Mandy: “Elle en ik zijn echt gericht op het aspect autisme, terwijl Melanie juist weer meer inzoomde op epilepsie. Het was soms moeilijk om van alle beschikbare kennis een keuze te maken. Maar het gesprek hierover aangaan leverde hele waardevolle input op.” Elle: “We hadden vooral contact op afstand. Onze werkplekken zijn ver van elkaar, dus dat werkte het meest praktisch. Toen we de workshop voor het eerst samen gaven was het net of we dit iedere dag deden. We hebben de inhoud zo goed doordacht, besproken en ons eigen gemaakt. Alle vier staan we echt honderd procent voor wat we doen in deze workshop en geloven we ontzettend in de kracht ervan.”